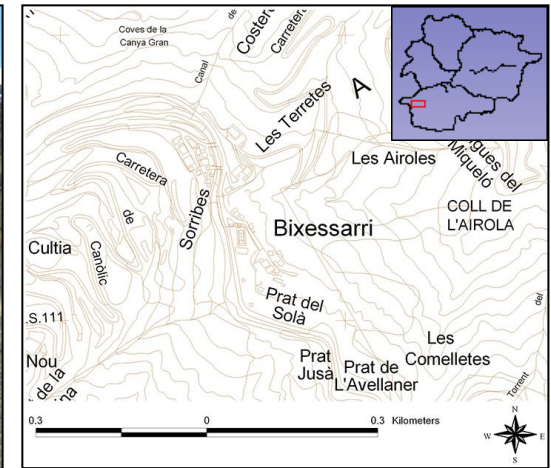
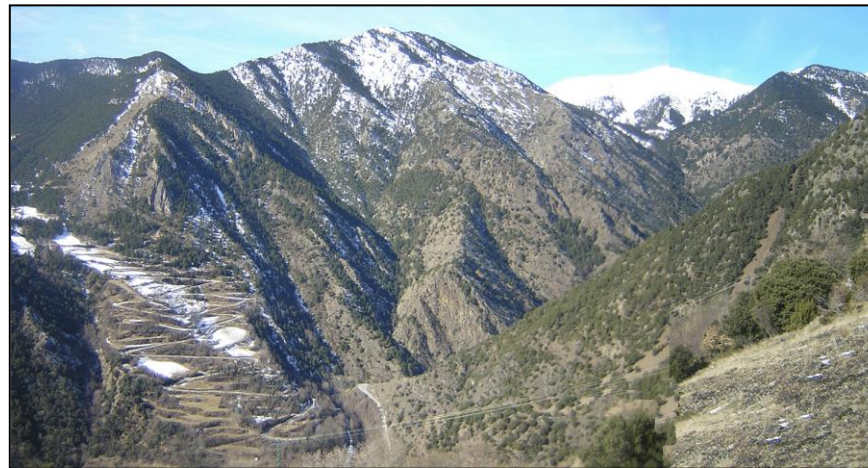

TOPÒNIM: **BIXESSARRI**

Parròquia de Sant Julià de Lòria (Principat d'Andorra)

COORDENADES: 527782,59 / 20844,9

FITXA

DESCRIPCIÓ FISIAGRÀFICA:

Bixessarri és un petit poble situat enmig de la vall d'Òs. Fisiogràficament aquesta vall, llarga i estreta, és molt feréstega, emboscada i engorjada i hi sovintegen tarteres fruit dels freqüents despeniments (caigudes de blocs rocosos) que es donen des dels seus vessants molt verticals i en penya-segats (basers). Així mateix fisiogràficament el poble també destaca perquè es localitza just al peu de la gran esllavissada de Canòlich-Bixessarri (que conté el topònim l'Hortó continuador del basc *lurte* 'esllavissada') des d'on s'han generat periòdicament esllavissades en el passat.

ETIMOLOGIA: Coromines (OnCat): “El que vaig escriure a ETC resta vàlid; del basc *baša-sarri*, del diminutiu de *basa* ‘desert’, ‘lloc silvestre’, ‘precipici’ + *sarri* ‘espessor d’abres’; passat que sigui una espècie d’abstracte en *-sarre* del verb *basatu* ‘ensalvatgir-se’ (I, 85). En ETC II, 31, hi afegia ‘el 1^r component és idèntic al e *Béixec* o ... i al de *Beixalís* ...’ (...); i en I, 141 n., precisava que Beixessarri i Béixec mostraven que ja era antic el canvi de *s en š*, com a mitjà basc d’expressar el diminutiu. (...) En conclusió, l’etimologia és basca *baša-sarri* ‘l’espessor del bosquet’, ‘bosquet espès’, sense descartar que s’hi barregi la idea de ‘indret silvestre’ pròpia de la variant ibero-basca *beso-* = *baso-*“. D’altra banda, Anglada (1993) va assenyalar: “En basc trobem BAXA que és diminutiu de BASA, ‘desert’, ‘lloc silvestre’, i BASO, ‘precipici’ (d’aquí ve el nom *baser*, *baserà*) i SARRI és ‘freqüència’, de baseres i tarteres que hi ha en quasi tota la llargada del congost (de la vall d’Òs). L’aglutinació dels termes BASA+SARRI descriuen amb fidelitat aquest paratge”. Així mateix, fisiogràficament assenyalarem la necessitat, atesa la ubicació del poble al peu del gran moviment de Canòlich-Bixessarri -amb esllavissades freqüents en el temps-, de plantejar com a plausible una possible relació amb la recurrència d’aquests fenòmens.

Bexasare (B1, 16, 1119-1137), Bexasarri (A, 61, 1163), Beyxessari (A, 97, 1201), Bexasari (B2, 7, 1210), Bixeare (B2, 8, 1213), Bexasarre (A, 111, 1231), Bexasari (B2, 12, 1234), Bixesari (B2, 13, 1235), Bixesare (B2, 18, 1246), Bexasare (B2, 21, 1251), Beseare (B2, 24, 1257), Bixesarre (B2, 27, 1260), Bixesare (B2, 34, 1263), Bixesarre (B2, 34, 1263), Bixesarrei (B2, 34, 1263), Bixesarre (B2, 39, 1266), Bixesesarre (B2, 39, 1266), Bixesare (B2, 43, 1269), Beyxesari (C, 71, 1380), Beyshesari (C, 71, 1380), Bexasari (D, 19, 1414), Bexasari (D, 24, 1417), Bexasarri (D, 56, 1447), Bexasari (D, 92, 1471)

ALTRES TOPÒNIMS SIMILARS I TAUTOLOGIES:

Al Principat d'Andorra hi ha altres topònims i cognoms semblants: Beixalís, Besalí, Besolí, Baser/Basera. Fora d'Andorra Mitxelena i Coromines coincidiren en apuntar un paral·lelisme amb el labordà Bassaussy (Basusarri) i a la baixa Navarra un riu Bassacharre: molt interessant veure *OnCat* vol. II pàgs. 396-397.

CODI: BIXESSARRI, BEIXALÍS, BESILLOSA, BESOLÍ // BASERA